

SLOVENSKI

Poročevalec

Direktor: Rudi Janžura — Odgovorni urednik: Sergej Vojnjak — Tiska hiška: Slovenskega poročevalca — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 55-22 do 55-24 — Uprava: Ljubljana, Copova ul. 50/III, telefon 45-75 in 44-21 — Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 5, telefon 38-96, za ljubljanske naročnike 24-63, za zunanje 32-32 — Poštni predal 29 — Tek. račun NB 601-90321-4 — Mesečna naročnina 146 din

Šest let mednarodne banke

Se pred zaključkom druge svetovne vojne so se v Bretton Woods v Združenih državah zbrali predstavniki 44 držav, članic Združenih narodov, ki so postavili temelje povojnemu finančnemu in kreditnemu življenju v svetu. Za obnovo porušeni mest in tvornic bodo potrebna velika denarna sredstva, ki naj bi jih zbirala in razdeljevala določena mednarodna ustanova.

Delegati so nato izdelali načrte za dvoje sorodnih mednarodnih ustanov: za Mednarodno banko za obnovo in razvoj (International Bank for Reconstruction and Development) in za Mednarodni monetarni fond. Pred banko so bile postavljene naslednje naloge: kreditiranje mednarodnih dolgoročnih posojil, ki bi služila za povojno obnovo ter za nadaljnji gospodarski razvoj držav članic, kar bi obenem bil tudi prispevek za izboljšanje življenjske ravni v mnogih zaostalih državah. Mednarodni monetarni fond pa naj bi pripomogel k oživiljanju in razširitvi mednarodne trgovine ter bi nadzoroval tečajje posameznih valut držav članic ter skrbel za njih skladnost.

Skoraj leto dni po končani vojni, 25. junija 1946, pa je banka šele dejansko pričela vršiti svojo funkcijo mednarodnega finančnega organa. Od takrat do danes je izdala 53 posojil 24 deželam in skupni vrednosti 1,2 milijardi dolarjev, kar je precejšen delež kapitala, ki je bil po vojni vložjen v industrijo ter kmetijstvo posameznih držav članic. Banka sama je sedaj v lasti kakor tudi v upravi 51 držav članic, ki so prispevale svoj delež v osnovni fond. Načeljuje ji svet guvernerjev, zastopnikov posameznih skupin držav, v direktoriju pa so ameriški finančni strokovnjaki.

V osnovni fond banke so prispevale posamezne države denarna sredstva v dolarjih ali zlatu ter v lastni valuti, in sicer so plačale 20% celotnega zneska do maja 1947, od tega 2% v zlatu ali v dolarjih ter 18% v svoji lastni valuti. Največji delež so prispevale Združene države, in sicer 3,175 milijard dolarjev. Sledijo: Velika Britanija z 1,3 milijarde, nac. Kitajski z 600 milijoni, Francija 525, Indija 400, Kanada 325 in Nizozemska 275 milijonov dolarjev. Nadalje znašajo deleži Belgije 225, Avstralije 200, Italije 180, Poljske 125, CSR 125, Brazilija 105 in Južnoafriške unije 100 milijonov dolarjev. Manjše zneske so prispevale: Danska 68 milijonov, Norveška 50, Turčija 43, Egipt 53 in Jugoslavija 40 milijonov dolarjev. Slede še ostale države, ki so prispevale svoji ekonomski moči primerne vsote. Najmanjši delež je prispevala Nikaragua, in sicer 800.000 dolarjev.

Le 20% celotnega zneska se lahko izda kot posojilo, ostalih 80% pa je garancijski fond, ki pride v postev le za kritje večjih nepričakovanih izdatkov. Možno je, da do vplačila preostalih 80% sploh ne bo prišlo in predstavljajo samo trdno glavnicno. Banka lahko prodaja svoje delnice tudi privatnikom, ki imajo na ta način možnost prevzeti nase delež vsot, ki jih banka posoja svojim članicam z obrestmi 2,5 do 3% plus 1% komisije. Skoraj polovico celotnih 20% plačanega kapitala ali 725 milijonov tvorijo dolarji, ki so na mednarodnem plačilnem trgu najbolj iskan denar, ostali delež pa je valuta držav članic in v zlatu.

Praden dobi banka posojilo, pošlje v državo, ki prosi za dodelitev vsote, svoje finančne strokovnjake, ki ugotovijo, ako bo posojilomalec lahko denar koristno uporabil in če ga bo zmogel v določenem roku tudi vrniti. Po podpisu pogodbe pa si pridržijo banka pravico nadzorstva nad uporabljenim posojilom.

Najvažnejša posojila ki jih je dala Mednarodna banka za obnovo in razvoj državam članicam, so naslednja: posojilo Franciji, ki je prejela 250 milijonov dolarjev za nakup ladij, za izpopolnitev prometnega parka, za veliko valjarno jekla ter za investicije v avtomobilski industriji, Nizozemska je s posojilom 222 milijonov dolarjev kupila velike oceanske ladje in velike količine orodnih strojev ter elektrotehničnih naprav. 40 milijonov, ki jih je prejela Danska, so porabili za nabavo traktorjev, avtomobilov in orodnih strojev.

Luksemburg je z 12 milijoni dolarjev nakupil lokomotive in napravo za veliko jeklaro. Mehika in Čile sta posojili 60 in 16 milijonov v glavnem porabili za gradnjo hidrocentral in za mehanizacijo poljedelstva. Brazilija je dobila na razpolago 90 milijonov dolarjev, ki jih bo ravno tako izkoristila v poljedelstvu in elektrifikaciji. Belgija je s prvim posojilom v višini 16 milijonov dolarjev znatno razširila svojo težko industrijo, 14,4 milijonov dolarjev, ki jih je prejela Finska, je bilo pretežno investiranih v lesni industriji.

Indija je posojilo, ki ga je najela pri Mednarodni banki, namenila za izgradnjo namakalnih sistemov in za nakup poljedelskih strojev. V isti namen bosta porabila svoja posojila tudi San Salvador ter Irak. (12,5 in 12,8 mil. dol.).

Italijani v Jugoslaviji ne potrebujejo lažne iredentistične zaščite

Predsednik Zveze Italijanov Istre in Reke ter član jugoslovanske ljudske skupščine, Giusto Massarotto, je dopisniku tržaškega »Primorskega dnevnika« odgovoril na nekaj vprašanj o življenju italijanske narodne manjšine v Jugoslaviji ter o njegovem mnenju glede rešitve tržaškega vprašanja.

Na prvo vprašanje dopisnika »Primorskega dnevnika« glede trditvi italijanskih iredentistov, da so Italijani cone B in Istre zatirani in ne uživajo državljanjskih pravic, je Giusto Massarotto odgovoril:

»Njihova obrekovanja so jasen znak njihove šibkosti in pomanjkanja dokazov. Italijani v Jugoslaviji ne potrebujejo njihove lažne zaščite, ker socialistična Jugoslavija pomaga vsem narodnim skupinam k svobodnemu

Razgovor dopisnika »Primorskega dnevnika« z Giustom Massarottom, predsednikom zveze Italijanov Istre in Reke — Politika italijanske vlade komplicira tržaško vprašanje in odnose med obema državama

razvoju. Enakopravnost v Jugoslaviji ni fraza, kakor je to primer pri Slovcnih v Italiji. Zaradi načela samouprave, Italijani v Jugoslaviji ne čakajo, da bi jim bile pravice dovoljene od zgoraj, kajti kjer živijo, imajo — kakor drugi delavci — oblast v svojih rokah in si torej svoje pravice vzamejo, in to svobodno.

Giusto Massarotto je nato navedel nekaj konkretnih podatkov o italijanskih solah ter dodal, da je brez koprškega okra-

ja 352 Italijanov članov delavskih svetov v raznih podjetjih in tovarnah. V upravnih odborih delavskih svetov je 78 Italijanov, 23 pa jih je predsednikov delavskih svetov in upravnih odborov.

Na vprašanje o današnjem položaju v Trstu in Italiji v zvezi s povečanjem neofašističnih sil, je Giusto Massarotto odgovoril:

»Bolj ko neofašizem postaja nevaren v Italiji in v Trstu, toliko bolj ogroža mir v Evropi. In zato pade zgodovinska odgovornost tudi na nekatere zahodne države, ki hrabro neofašizem v Italiji in Trstu. Na drugi strani pa so se kominformovci prav v vprašanju Trsta pokazali kot tesni zavezniki neofašizma. Med njimi ni nobene razlike.

Na vprašanje kako bi se moralo po njegovem mnenju rešiti tržaško vprašanje in kako naj

bi se razvijali italijansko-jugoslovanski odnosi, je Giusto Massarotto odgovoril:

»Rešitev tržaškega vprašanja zahteva v prvi vrsti spremembo uradne politike italijanske vlade do naše države. Ni Trst tisti, ki odloča o odnosih med obema drž-

avama, pač pa nasprotno: politika italijanske vlade je tista, ki komplicira tržaško vprašanje in odnose med obema državama. Na drugi strani bi moral biti izhodišče za rešitev tržaškega vprašanja gospodarski razvoj tega mesta in ne širjenje nacionalizma. S povečanjem sovrastva, obrekovanja in žalitev, se iz Italije vnaša v hiše Tržčanov spor in ne blaginja.

Santin se je posluževal groženj že v preteklosti

Trst, 5. jun. (Tanjug) Izjave 12 duhovnikov iz cone B so vzbudile živahne komentarje v tržaških političnih krogih. Demokracijski krogi Trsta pravijo, da so bili znani izpadi tržaškega škofa Santina proti duhovnikom cone B že pred dvema mesecema in da so le nov korak v šovinistični in protislovanski delavnosti tržaškega škofa.

Ko se dotikajo sporočila jugoslovanske vojaške uprave, opozarjajo slovenski politični krogi v Trstu, da se je škof Santin tudi v preteklosti obilo posluževal groženj, da bi pritiskal na slovenske duhovnike. Leta 1934 je izdal poslanico, v kateri je prepovedal rabo slovenskega jezika pri cerkv. obredih. Leta 1936 je kot poglavar cerkve na Reki zagrozil, da bo izključil iz cerkve vse duhovnike, ki uporabljajo hrvatski in slovenski jezik, in celo tiste, ki trpe rabo teh jezikov pri cerkvenih obredih. Tako imenovana duhovniška delavnost tega škofa je imela pometakem že tedaj na katoliški politični scene, katerim se Santin še do danes ni odrekel.

Mountbatten bo obiskal Jugoslavijo

Beograd, 5. jun. (Tanjug) Kakor se je zvedelo, bo glavni poveljnik britanskih pomorskih sil v Sredozemlju Mountbatten prisel na obisk v Jugoslavijo na britanski križarki »Glasgow«.

Tržaški krogi o delavnosti Santina

Jugoslovanski delegat predseduje zasedanju FAO

Rim, 5. junija. Odbor za blagovni promet mednarodne organizacije OZN za kmetijstvo in prehrano (FAO), ki je bil ustanovljen preteko leto, je začel z delom. Delegati so v odsotnosti predsednika — španjskega delegata, soglasno sklenili, da bo vodil delo tega odbora jugoslovanski predstavnik Stane Kraševac, podpredsednik odbora.

Slikar Popović razstavlja v Parizu

Pariz, 5. junija (Tanjug): V latinski četrti Pariza so odprli razstavo jugoslovanskega slikarja Miće Popovića. Pri otvoritvi razstave je bilo navzočih precejšnje število francoskih slikarjev in ljubiteljev umetnosti, predstavnikov vlade in diplomatskih predstavnikov ter opolnomočen minister FLRJ v Parizu, Razstavljenih je več platen z motivi iz Azije.

Delavski svet kmetijsko-gozdarskega posestva v Kočevju sprejel tarifni pravilnik

Pred dnevi je imel delavski svet kmetijskega in gozdarskega posestva v Kočevju redno zasedanje, na katerem je obravnavala predlog tarifnega pravilnika. Novost tarifnega pravilnika kmetijskih in gozdarskih delavcev je predvsem v tem, da pre-

jemajo delavci med letom za vsakega delavca na podlagi storjenega dela v višini 80% kot akontacija na končni obračun. Po končanem koledarskem letu prejmejo še preostali zaslužek od nosno so soudeleženci gospodarskega obračuna podjetja. Sezonski delavci za sezonska dela (košnja, investicijska dela itd.) prejmejo svoj zaslužek v celoti, to je 100% po izvršitvi dogovorjenih del. Delavci, tudi sezonski, ki so zaposleni pri podjetju nad 5 mesecev ter so vključeni v delovno skupino, prejmejo akontacijo v isti višini kot drugi delavci in so višini kot drugi delavci in so udeleženi pri končnem gospodarskem obračunu. Dninarjem se obračunava zaslužek 100%. Delavci in uslužbenci, ki so odšli iz podjetja pred koncem koledarskega leta sporazumno z upravnega podjetja, so udeleženi pri končnem obračunu, delavci pa, ki so pred potekom leta samovoljno zapustili delo, niso deležni končnega obračuna. Njihov del zaslužka, do katerega bi imeli v nasprotnem primeru pravico, se presprete v rezervni sklad za plače.

Presežek dohodkov, ki nastane z zboljšanjem proizvodnje ali z zmanjšanjem proizvodnih stroškov, se pri končnem obračunu deli na plačni sklad in akumulacijo, in sicer 50% v korist skupine, ki ga je dosegla, 50% pa v rezervni sklad podjetja. Razdelitev rezervnega sklada določa delavski svet podjetja.

Vsa proizvodna dela v kmetijski in gozdarski proizvodnji so normirana in se zaslužek obračunava po akordnem učinku dela v okviru delovne skupine. Tarifne postavke so urne, dnevne in mesečne. Po urnih tarifnih postavkah se obračunava obrtniki (kovači, mehani-

Zadnje vesti

● Dunaj, 5. jun. Danes so se na Dunaju končala trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo. Po sporazumu, ki je bil sklenjen v veljavnostjo od 1. marca 1952 do 1. februarja 1953, je določena obojestranska zamenjava v vrednosti okrog 50 milijonov dolarjev. Jugoslavija bo izvažala les, pisane kovine, tobak, konopljo, zdravila, zelišča, kmečke pridelke in živila ter narodno umetnine, uvažala pa bo surovo železo, valjane kovine, razne vrste jekla, ognjavnari material, časopisni papir, celulozo, volno, blago široke potrošnje in drugo.

Na teh pogajanjih so bila tudi rešena finančna in druga vprašanja z blagovno zamenjavo med Jugoslavijo in Avstrijo.

Kljub temu da je v Mednarodni banki v glavnem udeleženi ameriški kapital, ki ima pri tem gotove koristi (odpiranje novih tržišč in izkoriščanje dosedaj nedostopnih virov surovin), je vloga Svetovne banke v mednarodnem gospodarskem življenju vsekakor velikega pomena in bo še nadalje ostala poprišče mednarodnega sodelovanja in napredka.

Edo Rasberger

Predsednik Prezidija Josip Vidmar testita slavljenca

Profesorski zbor Tehniške visoke šole na Dunaju je na svoji seji 12. decembra 1951 sklenil, da akademiku profesorju Josipu Plečniku podeli častni naslov doktorja tehničnih ved zaradi zaslug za ohranjanje in razvijanje evropske arhitektonske umetnosti na področju Dunaja. Ta sklep je bil izvršen 22. februarja leta 1952.

Včeraj, 5. junija, se je v prostorih rektorata Tehniške visoke šole v Ljubljani izvršila svečana izročitev častne doktorske diplome. Rektor TVŠ dr. Alojzij Hrovat je pozdravil navzoče, predstavnike oblasti predsednika Prezidija Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije Josipa Vidmarja, predsednika Ljudske skupščine LRS dr. Ferda Kozaka, predsednika Sveta za prosveto in kulturo ministra Borisa Zierlia, predsednika MLO mesta Ljubljane Jaka Avšiča, predstavnike kulturnih institucij na čelu s predsednikom Akademije znanosti in umetnosti dr. Franom Ramovšem, rektorje visokih šol, dekane fakultet, dr. ing. Hansa Melhardta z Dunaja in številne naše kulturne ter javne delavce. Prebral je pismo prorektorja dunajske Tehniške visoke šole dr. Flamma, dekan fakultete za arhitekturo TVŠ v Ljubljani ing. Boris Koba pa je prebral pozdravno pismo dekana fakultete za arhitekturo dunajske Tehniške visoke šole dr. Kupskega. Nato je dr. Alojzij Hrovat izročil častno listino po krajšem nagovoru slavljencu, ki se je vsem zahvalil v svojih značilnih, prisrčnih besedah. Slovesnost se je zaključila z intimnim sprejemom in zakusko v prostorih rektorata TVŠ v Ljubljani.

Maršal Tito delegatom danskih sindikatov

Maršal Tito je sprejel v Beogradu delegacijo Zveze sindikatov Danske, ki je bila v našo državo povabljena od naše zveze sindikatov. Sprejemu je prisotvoval predsednik centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj. V enournem razgovoru z maršalom Titom so se predstavniki danskih sindikalnih organizacij zanimali za različna sindikalna, gospodarska

in politična vprašanja v naši državi ter poudarjali, da so med svojim bivanjem v naši državi že sami marsikaj ugotovili ter občudovali poštrevolnost in uspehe naših delovnih ljudi pri socialistični graditvi.

Maršal Tito je izrazil željo, naj bi člani delegacije odnesli iz nove Jugoslavije kar najboljšo vtise in naj bi njihov obisk prispeval ne le k boljšemu in resničnemu obveščanju njihove javnosti o naši državi, temveč tudi k zbliznanju naših in danskih delovnih ljudi ter k stvarni naprednega gibanja na svetu sploh. Delegate je prosil, naj sporočijo delovnim ljudem Danske njegove pozdrave in najboljšo želje za nadaljnji razvoj in napredek njihove države.

Jugoslovanski kovinarji izražajo solidarnost stavkajočim kovinarjem v ZDA

Beograd, 5. junija. V zvezi z veliko stavko delavcev jeklarske industrije v ZDA je predsednik sindikata metalurških delavcev Jugoslavije Mirko Vanič odpisal danes naslednjo brzojavko predsedniku sindikata delavcev jeklarske industrije ZDA Murrayu:

»Prosim Vas, da članstvu vašega sindikata sporočite tople pozdrave in naše najboljšo želje za uspeh v borbi, ki ste jo pričeli za boljše življenjske pogoje delavcev jeklarske industrije. Zagotavljamo Vas, da so stavka 650.000 jeklarskih delavcev ZDA in njihove privitve zahteve naletele na splošne simpatije delovnega ljudstva Jugoslavije, posebno še delavcev kovinske industrije, ki vam ob tej priliki izražajo svojo solidarnost in prijateljska čustva.

Zdravniki za Bosno in Hercegovino

Beograd, 5. junija. Bosna in Hercegovina, ki ji najbolj priamknjuje zdravstvenih delavcev, bo dobila te dni iz Hrvatske 17 in iz Slovenije 10 zdravnikov. Po poročilu zdravstvenega sveta je danes v Jugoslaviji 4807 zdravnikov, od tega v Srbiji 2423, v Hrvatski 1823, v Sloveniji 802, v Makedoniji 246, v Crni gori 94 ter v Bosni in Hercegovini 419. Povprečno imata v razmerju do prebivalstva največ zdravnikov Slovenija in Hrvatska, najmanj pa Bosna in Hercegovina. Zdravniki, ki bodo odšli na delo v Bosno in Hercegovino, bodo dobivali posebne doklade.

Vatikanski kongres miru

Prav gotovo ni naključje, da je Papež Pij XII. izbral Španijo za prvi poveljni evharistični kongres »miru«. Ta izbira je tesno povezana s politiko Vatikana, predvsem v Italiji, kjer kaže, da prav resno pripravljajo novo klerofašistično vladno garnituro. V času, ko se vedno bolj očitno obnovljajo stare zveze med fašizmom in Vatikanom, ko se fašisti javno proglašajo za najčistejše borce za vero in najbolj poklicane, da kot taki stopijo zopet na čelo italijanske države, papež pa ni mogel izbrati za katoliški mirovni kongres druge države, kakor Španijo, kjer so se fašisti v državljanski vojni »borili za vero«, s čimer se še danes ponahajajo. V svoji poslanici je papež to tudi sam potrdil, ko je dejal, da je imela Španija veliko čast, da se kongres vrši na njenih tleh, kar predstavlja pravično nagrado za njen »popolni, močni, globoki in apostolski katolicizem«.

Popolnoma jasno je, da je hotel Vatikan s tem utrditi tako vpliv italijanskih neofašistov kakor tudi frankistične Španije. Osebnosti, ki so se tega kongresa udeležile, potrjujejo to trditve. Med njimi je bil sam general Franco, ki je privedel vsem cerkvenim in posvećenim veljakom slavnostni sprejem. Osrednja cerkvena osebnost na tem kongresu je bil kardinal Spellman, ki je glavna zveza med Vatikanom in ameriško vlado in ki v Ameriki zastopa vatikanski imperialistični težnje. Med pridigami pa se je na evharističnem kongresu v Barceloni pojavil tudi dobro znani vatikanski politični agitator, jezuitski pater Lombardi, ki poleg predsednika Katoliške akcije Gedde vzdržuje zvezo med Vatikanom in italijanskim neofašističnim gibanjem.

Poslanica, ki jo je papež Pij XII. po vatikanskem radiu poslal kongresu, je v svojem bistvu prav taka kakor razni mirovni govori kominformovskih prvakov. Papež je dejal, da se o veri sedaj mnogo govori, toda »za nekatere ljudi je to samo zunanja formalnost, sestavljena iz besed, katero nalaga slučajna taktika, dejanja in ravnanja pa jo stalno demantirajo«. Pripomnil je, da je pri njih to drugače. Za njih obstaja samo en resnični in mogoči mir, mir tistega, katerega ime je »princeps pacis«.

Mir, ki ga oznanja Vatikan, je do pičice enak kominformovski, čeprav bi papež to rad zanikal. Prav tako kot Sovjetska zveza, se tudi Vatikan bori za nadoblast nad svetom, in tudi metode so enake, vsaj kar se tiče Jugoslavije. Eni kot drugi imajo pri nas svoje agente, ki sicer vsak na svoj način, toda z istimi cilji skušajo rušiti našo socialistično demokracijo, hkrati pa organizirajo provokacije na naših mejah. Končni cilj obeh — Vatikana in Kominforma — je isti — podjarmiti našo državo. Sovjetska zveza se pri tem poslužuje svojih satelitov, Vatikan pa fašistov.

Evharistični kongres v Barceloni je bil verska manifestacija samo za zaslepljene ljudi, dejansko pa je bila to le politična manifestacija za utrditev položaja Vatikana v svetu. Hkrati pa bi po načrtih Vatikana moral ta kongres služiti kot vzpodbuda obnovljenemu italijanskemu fašizmu in rehabilitaciji Francove Španije, ki jo je sam papež v svoji poslanici prikazoval kot »miroljubno« deželo, katere prizadevanja bodo vedno našla razumevanje v njegovem »očetovskem srcu«. A. S.

Poziv francoskih kominformovcev je doživel popoln neuspeh

Pariz, 5. junija (Tanjug). Včeraj zvečer je francoski notranji minister izdal poročilo, v katerem pravi, da je poziv kominformistične Splošne zveze dela na stavko doživel popoln neuspeh. Poročilo pravi dalje, da se je po vsej Franciji odzvalo k pozivu na stavko manj kot 2 odstotka delavcev.

Biro splošne zveze za delo je imel sinodi sestane, na katerem so proučevali nastali položaj. V sporočilu, ki so ga objavili po sestanku, skušajo prepričati javnost, da splošna zveza dela ni napovedala splošne stavke ter ostro napadajo liste in radijske postaje, ki so tako poročale.

Tudi Francija bo poslala protestno noto Sin Man Riju

Seja južnokorejske narodne skupščine — Komentar »Timesa«

Pariz, 5. junija (UP): Uradni predstavnik francoske vlade je včeraj izjavil, da bo Francija vsekakor podprla ZDA in Veliko Britanijo v njihovem protestu proti dejavnosti Sing Man Rija v Južni Koreji. Čeprav se niso poslali uradnega poziva Franciji, naj se pridruži protestu ZDA in Velike Britanije, pri-

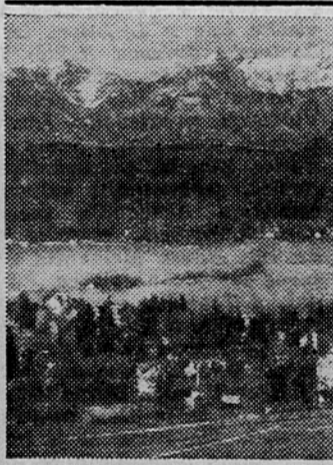

Predsednik južnokorejske vlade Sing Man Ri

čakujejo, da ga bodo poslali v najkrajšem času. Južnokorejska narodna skupščina je imela danes prvo sejo, odkar so poslanci liberalne Sing Man Rijeve stranke napovedali bojkot. Seja je bila sklicana, ker se je vrnil del poslancev, ki so se skrivali iz strahu, da bi jih zaprli. Navzlic bojkotu Sing Man Rijejevih poslancev je skupščina s 67 gla-

Požar na letališču pri Hanoju

Hanoj, 5. junija (AFP). Na letališču Zialam v bližini Hanoja je izbruhnil požar, ki je uničil pet letal. Letala so bila last civilne družbe za prevoz potnikov in blaga. Vzrok za požar je bila nepazljivost pilota.

18. junija odpotuje skupina 300 otrok v počitniško zdravstveno kolonijo v Sekiro pri Ribnici ob Vrbskem jezeru na Koroskem. Skupno z otroki potuje v isto kolonijo tudi 80 pevecv študentskega pevskega zbora »Tone Tomšič«, ki bodo gostovali s koncerti v različnih krajih Slovenske Koroske. Prva izmena bo ostala na Koroskem mesec dni. Naši otroci bodo v koloniji na podlagi zamenjave, ker pride enako število avstrijskih otrok v naše kolonije na morje. Nameravane so tri izmene. — Sekira je majhen, a zelo lep kraj na južni obali Vrbskega jezera, približno deset kilometrov oddaljen od Celovca. — Naša slika kaže kraj Poreče ob Vrbskem jezeru, v ozadju je Kepa v Kavankah in Gure, ki delijo dolino Drave od Vrbskega jezera. B. B.

Pozivu se je odzvalo samo 2% delavcev — Kominformovci se umikajo — Položaj v industrijskih mestih — Komentarji francoskega tiska

Hkrati pozivajo delavce, naj stavko še razširijo. V resoluciji pozivajo člane, naj nadaljujejo akcijo brez prekinitve pogumno in vztrajno ter poudarja, da se je akcija šele začela in se bo še dalje razvijala. Tudi pokrajinska federacija sindikata rudarjev je sinoči ponovno pozvala rudarje k stavki.

V Parizu so včeraj vsa prevozna sredstva redno obratovala in ni bilo po vsej Franciji nobenega večjega incidenta. V tovarni Renauld so stavkajoči hoteli prisiliti delavce, ki delajo, da bi se jim pridružili pri stavki, vendar brez uspeha. Tudi v večini ostalih mest je bila udeležba pri stavki zelo nezadostna. V Lyonu je stavka prizelala v glavnem privatni sektor in je bila popolna le v nekaterih manjših tovarnah. V Bordeauxu so delavci prekinili delo samo za eno uro.

Včerajšnji pariški tisk, razen kominformovskega, piše o neuspehu stavke, ki ga pojasnjuje z dejstvom, da je bila stavka politične narave in ukazana iz Moskve. »Popularna ostra napada KP Francije in splošno zvezo dela, da razbijata enotnost delavskega razreda.« Tako zadnja stavka, kakor sedanja je pokazala, da francoske delovne množice niso pripravljene slediti najnovejši politični akciji in taktiki francoske kominformistične stranke, ki jo narekujejo iz Moskve in ki je najtesneje povezana s sedanji moskovskimi zunanje-političnimi potrebami.

Diplomatski sodelavec londonskega »Timesa« piše, da so se začela sedaj med britansko in ameriško vlado posvetovanja o potrebnih ukrepih sprito resne notranje krize v Južni Koreji. Časnik poudarja, da je britanski obrambni minister Alexander zaradi teh dogodkov odpotoval na Daljni vzhod.

V članku je nadalje poudarjeno, da po poziciji Sing Man Rija brzokone zelo močne, saj celo grozi, da bo umaknil z bojišča južnokorejske čete, ki se vojskujejo na strani Združenega poveljstva.

Ameriški jekljarji pristali na pogajanja

New York, 5. jun. (Tanjug): Predstavnik ameriške vlade je predlagal, naj bi bil danes sestanek med sindikalnimi voditelji in predstavniki jeklarske industrije, da bi prenehala stavka delavcev, zaposlenih v tej industriji. Delavci jeklarske industrije so začeli stavkati pred dvema dnevnoma, ko je ameriško vrhovno sodišče razveljavilo odločitev predsednika Trumanova o državnih upravi jeklarske industrije. Predstavnik sindikatov so sprejeli poziv, da se bodo sešli s prestavniki družb.

18. junija odpotuje skupina 300 otrok v počitniško zdravstveno kolonijo v Sekiro pri Ribnici ob Vrbskem jezeru na Koroskem. Skupno z otroki potuje v isto kolonijo tudi 80 pevecv študentskega pevskega zbora »Tone Tomšič«, ki bodo gostovali s koncerti v različnih krajih Slovenske Koroske. Prva izmena bo ostala na Koroskem mesec dni. Naši otroci bodo v koloniji na podlagi zamenjave, ker pride enako število avstrijskih otrok v naše kolonije na morje. Nameravane so tri izmene. — Sekira je majhen, a zelo lep kraj na južni obali Vrbskega jezera, približno deset kilometrov oddaljen od Celovca. — Naša slika kaže kraj Poreče ob Vrbskem jezeru, v ozadju je Kepa v Kavankah in Gure, ki delijo dolino Drave od Vrbskega jezera. B. B.

SPLOŠNA STAVKA V FRANCIJI

Gospod stolni župnik v zadregi

»Dajte bogu, kar je božje, in cesarju, kar je cesarjevo«, tako so naši dušni pastirji označevali pravilne odnose vernikov do cerkve in države. »Vsaka oblast je od boga«, je druga znana definicija, s katero so svojim ovcam vcepili pokorsčino in spoštovanje do vladajočega razreda tedaj, ko so bili sami pri tem občutno zainteresirani. Tedaj so takšni svetopisemski izreki pogosto zveneli s prižnice, kajti oblast je bilo pač treba podpreti in kmeta prepričati, da mora dati cesarju, kar je cesarjevo, sicer bo dražba zanj kazen zaradi preziranja božjih nauk.

Danes pa je stvar z oblastjo in omenjenimi svetopisemskimi izreki za nekatere naše dušebrižnike postala koščljiva, rekli bi zastarela. Nič kaj radi se jih ne poslužujejo, da jih ljudje ne bi napačno razumeli. Kajti oblast, v kateri sodeluje večina delovnega ljudstva pač ni tista od boga in je ni treba spoštovati. Nekateri, kakršna sta častiti gospod stolni župnik in kanonik Mihael Umek, pa celo kar nazorno, z lastnim zgledom učijo, kako je treba te izreke prilagoditi — dati bogu, kar je božje, državi pa prikriti vse, kar se da...

Nauk stolnega župnika je namreč takle: Če si lastnik ali upravnik posestva (recimo župnijskega v Kamnici), lahko brez greha zatajiš par volov, kravo, tele, prašiča, perutnino in podobno. V davčno prijavo ne pozabi napisati, da je 9 ha zemlje (od 10 ha) nerodovite, potem lahko zatajiš še kaj vina, koruze in

Industrializacija je edina pot iz revščine

Zasedanje mednarodne organizacije za pomoč zaostalim deželam — Zasedanje odbora OZN za prisilno delo

Rim, 5. junija (Tanjug). V Firenci se je začelo 27. zasedanje mednarodne organizacije za napredek zaostalih držav, na kateri je navzočih 70 delegatov iz 19 držav. Na dnevnem redu zasedanja je vprašanje vpliva mestnih industrijskih središč na razvoj držav, ki so na poti industrializacije.

Prvi dan zasedanja so delegati proučili o vprašanje z industrijskega stališča. Ugotovili so, da je industrializacija nerazvitih držav edini način, da se dvignejo iz revščine in zaostalosti. Na zasedanju bodo tudi proučili vprašanje vpliva

V kratkem bodo v Egiptu volitve

Aleksandrija, 5. junija (UP): Včeraj je bilo uradno sporočeno, da bodo nove splošne volitve v Egiptu letos oktobra. Vlada je potrdila besedilo, ki določa pogoje, po katerih naj bi izvedli revizijo volilnih seznamov. V krogih, ki so blizu vladi, se je zvedelo, da bo v kratkem, morda že prihodnji teden, razveljavljen zakon o našem sodišču ter odpravljeno obsedno stanje.

Demonstracije v Capetownu

Capetown, 5. junija. UP. Danes je po ulicah Capetowna več tisoč oseb demonstriralo proti sklepu predsednika vlade Malana, ki je postavil vrhovno sodišče pod nadzorstvo parlamenta, v katerem ima večino. Vrhovno sodišče ne bo moglo razveljaviti protistavnih sklepov, ki bi jih odobril južnoafriški parlament. Pravzaprav gre za namero Malana, da bi razveljavil sklep vrhovnega sodišča, da je vladni predlog zakon o posebnih volilnih imenikih za pripadnike črne rase nezakonit.

Najboljše delavske mladinske organizacije

v tekmovanju za 60. rojstni dan maršala Tita

Centralni komite LMS je sprejmljal tekmovanje kolektivov delavske mladine v počastitev rojstnega dne maršala Tita, ki je trajalo od januarja do konca maja 1952.

Na osnovi poročil in analize razlaga Centralni komite LMS za najboljše naslednje organizacije delavske mladine:

1. Aktiv LMS v Mariborski livarni.
2. Aktiv LMS Tovarne aluminijske v Strnišču pri Ptuj.
3. Aktiv LMS Tobačne tovarne v Ljubljani.
4. Aktiv LMS »Sava« v Kranju.
5. Aktiv LMS Tovarne avtomobilov Maribor.
6. Aktiv LMS železarne Store v Celju.
7. Aktiv LMS »Tiskanina«, Kranj.
8. Aktiv LMS steklarna, Hrastnik.
9. Aktiv LMS rudnika Trbovlje.
10. Aktiv LMS železarne Jesenice.
11. Aktiv LMS rudnika Idrija.
12. Aktiv LMS »Angora«, Ljubljana.
13. Aktiv LMS Tovarne emajlirane posode v Celju.
14. Aktiv LMS papirnice Količev, okraj Ljubljana-okolica.
15. Aktiv LMS železarne Guštanj.
16. Aktiv LMS kurilnice Dičavača.
17. Aktiv LMS »Pletešina« Ljubljana.

Vse te organizacije so dosegle v tekmovanju dobre uspehe na področju politično-vzgojnega dela med mladino ter v aktivizaciji večine svojih članov za izvrševanje najrazličnejših gospodarsko-političnih nalog. Mladino so uspele bolj navezati na tovarno, kakor je bila navezana doslej, opaža pa se med njo tudi večja revolucionarnost. Precejšnje število mladine se vključuje v delavska kulturna društva »Svoboda«.

Centralni komite LMS daje hkrati priznanje vsem ostalim aktivom delavske mladine, ki so prav tako dosegli dobre uspehe. Omenjenih 17 organizacij pa so prejele v znak priznanja diplomno. — Centralni komite Ljudske mladine Slovenije. Jp

K uvedbi obvezne postrežnine v Ljubljani

da pomeni uvedba obvezne postrežnine dejansko odpravo dosedanje »prostovoljne« postrežnine — tega ostanka iz kapitalističnih časov, ko je imelo strožno osebje minimalne plače ali plače sploh ni imelo. Borba, ki se je začela proti tej delovnega človeka v socializmu ne vredne oblike nagajevanja okrog leta 1947, je na žalost kmalu zaspala in pri srednjem osebju se je uveljavila tendenca, da postrežbo v ljudno tiste goste, od katerih so pričakovali kakšno večjo napitnico. Uvedba obvezne postrežnine bo nedvomno pomenila s to socijalistično miselnostjo in omogočila, da bodo vsi gostje postreženi za enako vpludnostjo.

Kakor smo zvedeli, so za obvezno postrežnino vneti ne le direktorji gostinskih podjetij, temveč tudi delovni kolektivi sami. Zdaj gre torej le še za to, da izdelajo pristojni organi v tesnem sodelovanju z delavskimi sveti in sindikatom podrobnejše določbe, ki morajo biti take, da bodo zagotovile uspehe, ki si jih v Ljubljani obetamo od izvajanja tega odloka. Se dobro, da Ljubljana ni čakala na druge, kajti 1. julij je pač zadnji čas za tako spremembo, če naj rodi zaželjene uspehe še v letošnji sezoni!

da pomeni uvedba obvezne postrežnine dejansko odpravo dosedanje »prostovoljne« postrežnine — tega ostanka iz kapitalističnih časov, ko je imelo strožno osebje minimalne plače ali plače sploh ni imelo. Borba, ki se je začela proti tej delovnega človeka v socializmu ne vredne oblike nagajevanja okrog leta 1947, je na žalost kmalu zaspala in pri srednjem osebju se je uveljavila tendenca, da postrežbo v ljudno tiste goste, od katerih so pričakovali kakšno večjo napitnico. Uvedba obvezne postrežnine bo nedvomno pomenila s to socijalistično miselnostjo in omogočila, da bodo vsi gostje postreženi za enako vpludnostjo.

Kakor smo zvedeli, so za obvezno postrežnino vneti ne le direktorji gostinskih podjetij, temveč tudi delovni kolektivi sami. Zdaj gre torej le še za to, da izdelajo pristojni organi v tesnem sodelovanju z delavskimi sveti in sindikatom podrobnejše določbe, ki morajo biti take, da bodo zagotovile uspehe, ki si jih v Ljubljani obetamo od izvajanja tega odloka. Se dobro, da Ljubljana ni čakala na druge, kajti 1. julij je pač zadnji čas za tako spremembo, če naj rodi zaželjene uspehe še v letošnji sezoni!

Kakor smo zvedeli, so za obvezno postrežnino vneti ne le direktorji gostinskih podjetij, temveč tudi delovni kolektivi sami. Zdaj gre torej le še za to, da izdelajo pristojni organi v tesnem sodelovanju z delavskimi sveti in sindikatom podrobnejše določbe, ki morajo biti take, da bodo zagotovile uspehe, ki si jih v Ljubljani obetamo od izvajanja tega odloka. Se dobro, da Ljubljana ni čakala na druge, kajti 1. julij je pač zadnji čas za tako spremembo, če naj rodi zaželjene uspehe še v letošnji sezoni!

IVO PIRKOVIC:

Sovražnik pred vrati

Strah iz Hanibalovih časov: »sovražnik je pred vrati!« je šel spet po Italiji in Rimu. Zaman je Mussolini že po izgubi Afrike s svojega govorniškega rostra, balkona Beneške palače, hrabil in hkrati razkazoval ginjeno razumevanje za narodovo bolečino, češ da ve in čuti, da milijoni in milijoni Italijanov trpe od nedopovedljive bolezn, ki se imenuje nafrška bolezen; zaman je obetal, da je do ozdravljenja samo ena pot: vrtniti se. Zaman je tajnik stranke, Carlo Scorza, v gledališču Adriano z odskrim pogumom vzklikal malodušnim Rimljanom, da je brez obotavljanja pripravljen žrtvovati svoje življenje za Mussolinija, ter prisegel, da se ne bo pomislil za Duceja in njegovo stvar izpostavitvi življenja vseh fašistov. Zaman je maloverno se posmehljivo državljanom zagotavljal, da vojne ne bo dobil tisti narod, ki bo zmagal v zadnji bitki na bojišču, marveč le-oni, ki bo znal strniti vse svoje živce v neprodiren diamant; oni, ki si bo prihranil sapo, da bo vztrajal eno uro dlje; oni, ki bo znal tako zmanjšati lastne zahteve in potrebe, da bo prihranil, čeprav manj založen, hlebec kruha več za svoje vojake.*

Zaman je Ducejev Rim mobiliziral za svojo rešitev tudi duhovne rezerve, Cerkev in Vatikan. V marcu (1943) je se odposlanstvo duhovnikov, svilorejcev, Mussoliniju vdano poklonilo in mu sporočilo, da »so sklenili, naj marljivo kmečke roke stkejo židano zastavo, ki bo vam darovana v dokaz, da Italijanski narod in njegova duhovščina nista nikoli dvomila, da nas vi, Duce, po milosti božji vodite k zmagi v znamenju večnih vrednot duha in evropske omike, ki je rimska in krščanska.« Ko pa so se pokazali nevarni znaki notranjega razkroja, nemiri in štrajki delavcev po tovarnah, je papež hitel reševati ogroženo produkcijo fašističnega orožja, ko je v nagovoru 20.000 romarjem svareče klicel proletariatu: »Ne otežujate izrednih težav, ki stiskajo narode, s tem, da bi v tej uri vesoljne in neubranljive potrebe prihajali z nepremišljenimi zahtevami, pač pa naj vztrajajo pri delu, naj bodo disciplinirani in mirni in naj tako dajejo svoj prispevek za mir in blaginjo vseh v socialnem sožitju.«, kakor da ni bilo v kovanju napadalnega orožja res pričakovati mir in blaginjo vseh v socialnem sožitju in kakor da ni disciplinirano in mirno delo po laških in nemških tovarnah veljalo človeštvo že milijone življenj.

Manj bo mogoče kdaj pojasniti papežev napore še pred zaveznikiškim vdorom na polotok, da bi rešil fašistično Italijo s posredovanjem Rooseveltovega odposlanca, businessmana Myrona C. Taylorja, in zlasti še newyorškega nadškofa, poznejšega kardinala Spellmana,

ki je v ta namen prišel v Rim in se tu sestajal tudi s Pavličevići ustaškimi agenti.

Toda zavezniki so bili odločeni, Italijanskemu obotavljajočemu se oslu pomagati s palico, če ne bi šel sam za ponujanim korenom, kakor je takrat dejal premier Churchill. Ko se je Mussolini 19. julija (1943) vračal v letalu s sestanka s Hitlerjem v mestecu Feltre, je našel svojo prestolnico zavito v dim in reke meščanov, ki so se, bežeč pred uničenjem, kakor moderna podoba pompejske katastrofe, peš in na vozilih vsake vrste brezglavo valile po ulicah iz mesta; kako ne, če pa so tudi vojaki z letališča Ciampino bežali celo do Velletrijske — 20 kilometrov značne črte čez Lazijske gore — kar so pozneje imenovali brojenje čebela. Na Kvirinalu pa je Duce našel tretjajotega kralja, ki je dejal, da ne bo mogoče vzdržati. Ko si je bil namreč Savojev ogledal littorijsko železniško postajo v morju plamenov in uničeno letališče, ga je bila množica sprejela z neprikritim sovraštvom, če ga ni že obmetavala tudi s kamenjem, kakor nekateri trdijo. Papež pa je zoper zaveznike naglo uprizoril majhno demonstracijo, ko je pohitel klice sv. Lovrenca »extra muros«, da bi svet videl njegovo žalost, in tudi v pismu kardinalu Marchetti-Sellvagianiju obsojal zaveznike, češ, kakšne ogromne verske in kulturne zaklade da ogrožajo sna teh svetih rimskih tleh. Svobodoljubni svet pa, ki je poslušal novico o bombah na večno mesto z navstvenim zadošenjem, bi brez dvoma s papežem laže sočustvoval, če bi Pij XII. pokazal nekaj podobne demonstrativne očetovske zaskrbljenosti in sve-

tega ogorčenja tudi takrat, ko so se rušile cerkve v prestolnicah ob Visli, Donavi in onkraj Rokavskega preliva; če bi laški prekanjenec v tiari namreč imel besedo graje tudi za Mussolinija, ki se je na ves glas ponahal, ko so njegova letala s Kanala ogrožala znamenito katedralo sv. Pavla ob Temzi in drugim narodom uničevala njih življenja, domove ter averske in kulturne zaklade.

Skratka, tega julijskega dne, ko je tudi Rim prvič sam okusil nekaj tiste groze, ki jo je dotlej sejal le drugod, je bilo konec samoljubne rimske špekulacije, da je svetost Vatikana najboljša protiletalska obramba Rima. Napad težkih bombnikov Tedderjevega posebnega letalskega zbora, ki se ni v severni Afriki zaman nekaj mesecev skrbno pripravil na svojo težko nalogo, ni v silnem, tri ure trajajočem bombardiranju le »sladno in znanstveno uničila pomemben vojaški cilj, kakor si je neki poročevalec s tega poleta zapisal v svoj dnevniku«, ampak izbombardiral tudi Mussolinija samega z njegovega cesarskega položaja ter tako pospešil konec italijanskega odpora. Trenutek živčnega pretresa so namreč na zasedanju Velikega fašističnega sveta v noči od 24. na 25. julij izbrabili Grandijevi zarotniki in predprijpskega pustolovca stirmoglavili.

*Slovenec, 7. maja 1943. *Slovenec, 8. maja 1943.

*Slovenec, 14. marca 1943. *Slovenec, 16. jun. 1943.

11 Komaj poldrug tisoč čevljev široki cilj, stisnjen med četrti velikega mesta, je bilo treba uničiti iz velike višine ob strogem povelju, za vsako ceno očuvati mesto in zlasti njegove kulturne spomenike. 12 Richard Tregaskis, »Invasion Diary«, Random House, New York 1944.

Teden matere in otroka mora prinesiti trajne koristi

Dosedanja dejavnost v Tеду matere in otroka na Tolminskem kaže, da tam dobro izvajajo sprejete sklepe. Tako vse bolj stopa v ospredje vprašanje otroških igrišč in so eno od teh ta teden v Čezsoči že tudi odprli. Pripravljajo se tudi na pionirsko taborecne v Čezsoči, kjer bodo taborili pionirji iz vsega okraja

Prav tako se trudijo pritegniti čim več novih članov v Društva prijateljev otrok. Ta društva naj bi delovala v okvirju občin, medtem ko bi v društva vključena dijaška matica razširila svoje delovno področje na ves okraj. Dalje prirejajo šole izlete šolske mladine v pomembne zgodovinske kraje iz časa narodnoosvobodilne vojne. Izlete vodijo poleg učiteljev tudi borci, ki so sodelovali v bojih. Pionirske delegacije obiskujejo zbrane partizanske matere in otroke. Po vaseh imajo roditeljske sestanke, združene s predavanji o vzgoji in higieni. Predavajo zdravstveni in pedagoški delavci. Prav tako obiskujejo tudi otroke, ki so pod zaščito države. Zdravstveno šibkejše otroke poslajo v kolonijo v Savudrijo, denarna sredstva pa bosta preskrbela Okrajni odbor Fronte in organizacija Rdečega križa. Dalje nadzorujejo izvajanja uredbe o dodatkih za otroke, o zaposlitvi, učne pogoje učencev v gospodarstvu, zaposlevanje žena in podobno. Tako so bila pri pregledu tovarne igel v Kobardju določena delovna mesta, kjer ne smejo delati noseče žene in iznešene še druge zahteve za večjo varnost pri samem delu. V ta namen so obiskali tudi rudnik živega srebra v Idriji.

Srednješolska mladina prireja v raznih krajih nastope, prire-

Pljučni oddelek novomeške bolnišnice bo letos dograjen

Vprašane končne dograditve novomeške pljučnice je bilo že večkrat obravnavano v časopisih. V resnici je delo na lepi, prostorni stavbi, ki je priključeno na gradu Kamnecem, že v napredni fazi. Zaradi sprememb v razporeditvi gradbenih investicij, ki so šle na račun ključnih objektov. Seveda so se ves ta čas zdravstvene oblasti dobro zavedale nujnosti čimprejše dograditve za vso Dolenjsko tako važnega zdravstvenega oddelka. Letos bo pljučni oddelek dograjen do kraja. Odborneni so vsi potrebni krediti in dela se nadaljuje.

Na zunaj je enostransko neposlopne novega pljučnega oddelka že zgotovljeno, ometano, zastekleno, v prvem nadstropju so urejene sobe za bolnike. Za najmodernejšo opremo in zgradbo centralne kurjave. V kratkem bodo pričeli s pisanjem in opremljanjem prostorov, ki bodo urejeni kar najodličneje. Bolnikom ne bo manjkala nobena vrsta zariadenja v okolici. Pred časom je bilo govora o tem, da bi opustili oziroma prestavili vozno cesto, ki pelje mimo novega oddelka. Tega zdaj ne bodo storili, ker je cesta potrebna za dostavo in izvoz zelo malo uporabljajo za vozila. Če pa bi cestni prah oddelku ogrožal, bodo ceste pozneje modernizirali. Z okrog sto bolniških postelja in dotok bolnih zračnih plin, oddelek bo glavno zadosteno potrebam zdravljenja tuberkuloznih bolnikov za področje Dolenjske in še sosednjih pokrajin. Letos bo dograjen tudi veliko namo-nejše zdravilišče za zdravljenje kuželice. Spet, s čimer bodo pridobili še nad 20 novih bolniških postelj. Tako zvišano šte-vilno bolniških postelj bo lahko kos potrebam in odgovornim nalozam protiv tuberkulozne zdravstvenega službe. L. K.

VREME

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE
Stanje 5. junija ob 7 uri: Pomik srednjeevropskega področja visokega zračnega pritiska na Karpatih in dotok toplih zračnih mas iz jugozahodne Evrope določa značaj vremena pri nas. Zaradi tega se nam obeta še nadalje dvig temperature.
Danes je v Sloveniji pretežno sončno vreme z delno oblačnostjo in najnižjo temperaturo 30 C na Jezerskem in Slovenjem Gradu. Najvišja temperatura je bila večeraj v Ajdovščini 25,0 C. V Ljubljani je zračni tlak 761,2 mm, slak rahlo narašča, temperatura zraka 15,20 C, minimalna temperatura 10,20 C, relativna vlaga 62%, jasno, vidljivost 15 km.
Napoved za petek 6. junija: Še nadalje lepo, sončno vreme z naraščajočo oblačnostjo v popoldanskih urah. Temperatura se bo dvignila nad 30 C. Prevaloval bo jugozahodnik.

PRODAMO
večje količino starega papirja.
Podružnica
SLOV. POROČEVALCA
CELJE.

Vsa trgovska podjetja obveščamo, da moremo dobaviti takoj sledeče naše izdelke:
Koruzni škrob-moko ali zdrob — koruzne dekstrine in lepila — litopon 30% — svinčni minij in glajenko.

Naročila pošljite na naslov:
KEMIČNA TOVARNA, Domžale.

ditve in tekmovanja, namenjena materam in otrokom. Poostrišli so tudi boj proti pijančevanju med mladino.
V tednu matere in otroka je v Dol. Toplicah več prireditev. Kot uvod je bil v nedeljo v šoli roditeljski sestanek. V soboto bo zdravstveno predavanje za matere in žene, v nedeljo pa bodo vse okolišne šole priredile pionirski festival v Dol. Toplicah. Kar ves dan bodo imeli pionirji priložnost prijete zabave, popoldne pa bodo mladinci

ci topliške gimnazije uprizorili na materam in otrokom mladinsko igrice »Mačeha in pastorka«. Ta teden bo tudi v šoli razstava risarskih in ročnih izdelkov dijakov, kakor tudi učil, ki so jih dijaki sami izdelali.
Ze same priprave za Teden matere in otroka so v Trebnjem razgibale organizacije AFZ. Zene so pridno pripravljale načrte za vsak dan v tednu. Obiskale so vsa podjetja in ustanove, kjer so našle razumevanje in prejele za Teden matere in otro-

ka mnoga darila v materialu in denarju.
V ponedeljek so imele sestanek z obiskovalkami v Trebnjem. Naslednji dan so uredile in očistile grobove padlih borcev. Uredile so tudi pionirsko igrišče. V četrtek so otrokom brezplačno predvajali zanimiv film, nato pa so jih žene pogostile. V narču je še zdravstveno predavanje dr. Perka, v soboto in nedeljo pa izlet s pionirji ter obisk grobov padlih borcev in talcev.

Turistični sezoni z velikimi koraki naproti

Letošnja turistična sezona je pred nami. Čeprav je nagajivo vreme zadnjih tednov preprečilo že maja večji dotok turistov in ostalih obiskovalcev v kraji ob Jadrani in ostali turistični kraji vendarle imeli že številne obiske izletniških skupin, med katerimi so bile posebnost številne skupine iz tujine.
Posamezna hotelska podjetja, kakor tudi kraji sami, so se s pomočjo turističnih organov in ljudske oblasti letos temeljito pripravili na turistično sezono. Predvsem pa je opaziti, da so naša letovišča trenutno minimalno izkoriščena in da so hotelska podjetja ponovno znižala cene, da bi s tem privabila goste.

Letovišča so pripravljena klub poznati objavi uredbe o izdatnih olajšavah delovnih ljudi na letnem odhodu izredno skrbno, kakor to zahtevajo novi gospodarski pogoji, ki so tudi v turizmu našli svoj odraz. Prejšnja leta je bil vsakdo zadovoljen, da je le dobil mesto, danes pa lahko široko izbira tako med kraji, toliko bolj pa še med samimi hoteli.

Vso do objavljenih uredbe o olajšavah delovnih ljudi, ki koristijo letni dopust v državnih gostinskih obratih, oziroma v hotelih, ni bilo pričakovane popravčenja — kam pa letos? Nova uredba pa je spet dala priznanje našim delovnim ljudem in odprla možnosti vsem, ki želijo tudi letošnje leto toplotih zarkov jadranskega sonca ali pa prijetnega bivanja v klimatskih letoviščih.

Slovenec že vsa leta po osvoboditvi veže z Rabom tradiciionalna zveza. Nad štiri tisoč Slovencev je minulo vojno ostalo na Rabu, starih od bica italijanskega okupatorja. Takoj po osvoboditvi so pričeli Slovenci množično obiskovati Rab. Mnogo

gi so ob teh prilikah spoznali tudi turistično vrednost Raba in se znova vračali, da prežive svoj odhiti na priljubljenem otoku, sestavljenem iz verige nizkih zeleno obraslih bregov. Tako je Rab z leta v leto pridobil na ugledu in zato ni čudno, da je trenutno najbolj zasledeno letovišče severnega Jadrana. In še nekaj je, kar je v preteklosti utrdilo ugled Raba. To je ljubeznivost in vpljnost tamkajšnjih prebivalcev, ki so se trudili, da bi sleherni obiskovalec Raba odšel zadovoljen. Zato ni nič čudnega, da ima Putnik v Ljubljani med vsemi naročili največ naročil za mesta v hotelih na Rabu. Prvi gostje, ki so se že letos vrnili z Raba, so bili z bivanjem nadvse zadovoljni, kar zgornjo prica, da bo tudi letos imel Rab številne obiskovalce.

Povsem drugačna pa je stvar v Crikvenici. Crikvenica je prejšnja leta razočarala številne goste in danes so tamkaj hoteli skoraj prazni. To se letos v veliki meri mašuje, čeprav je z urejenimi hoteli temeljito pripravljena na sezono. Hotel »Therapia« je bil popolnoma

preurejen in ima pripravljen prvovredni nočni lokal, ki je po svoji notranji opremi in ureditvi med najlepšimi v Jugoslaviji. Crikvenica je pripravljena — mnoge izletniške skupine so se zelo pohvalno izražale o letošnjih hotelskih uslugah — vendar je brez gostov. In kljub temu je pričakovati, da bo Crikvenica, nedej tako priljubljeno letovišče za Slovence, tudi letos v glavni sezoni doživela popoln razmah. Prav tako je tudi na Malinski, v Opatiji, Lovranu, Poreču in letoviščih jugoslovanske cone Trsta. Urejeni hoteli »Centrala«, »Partizan«, »Helios« in »Palace« v Portorožu so zelo vabljivi. Izredno zanimanje pa je letos tudi za znano kopališče sv. Nikolaj pri Kopru, kjer so gostje nameščeni v ličnih hišicah in se počutijo kakor doma.

Urejena klimatska letovišča Bled, Bohinj, Kranjska gora in Planica pričakujejo goste. Največ pozornosti pa zasluži vzhodni hokor dolina Trente z Bovecem. Obdana s slikovito planinsko okolico v resnici zasluži vsu pozornost med našimi klimatskimi letovišči. — mč.

Za boljše ceste na Tolminskem

Pod tem naslovom je »Slovenski poročevalac« 6. maja objavil članek, v katerem graja podjetje »Asfalt« v Ajdovščini, da ima slab odnos do ceste v tolminskem okraju. Ker smatra delovni kolektiv podjetja »Asfalt«, da so očitni neupravičeni, daje nekaj pojasnili.
Podjetje vzdržuje v tolminskem okraju le ceste II. in III. reda, ne pa I. in II. reda, kakor to navaja dopisnik v svojem članku. Te ceste je podjetje komunistično prevelo od okraja Tolmin 23. decembra 1950 in je bil o njihovem stanju sestavljen zapisnik, iz katerega je razvidno, da jih vzdržuje komaj eno leto.
Iz zapisnika je razvidno, da niti ena cesta ni bila ocenjena kot dobra, temveč jih je komisija obzirno ocenila kot srednjedobre,

dvje cesti pa sta bili ocenjeni kot slabši. Vsiška cesta: Vršk-Bovec ter Idrijska cesta: Ušnik-Sv. Lujica — Bača pri Modreju — Idrija itd.)
Da se tudi uradno ugotovi se dandanelej kritični dopisnik, ki je poslala na okraj uradna komisija, ki je ugotovila, da so makadamske ceste po svojem cestišču v prav dobrem stanju. S tem je dobilo podjetje zaščotenje.
Izjava dobrega cestišča je. Soški cesti v svojem moderniziranem delu, ki je resnično slaba, izrabljena in potrebna popravila, vendar bi moral pisec članka vedeti, da so za taka popravila potrebna zadostna finančna sredstva, proizvodnja bitumena, stroji in drugo, česar pa ne urejuje podjetje.
Tudi je pisec članka pozabil na katrsofialne snežne padavine v letošnjih zimih, ki so stanje asfaltnih cestišč od lani do letos močno poslabšale. Podobno je s cestarskim orodjem. Dobrih cest brez orodja pa ni mogoče vzdrževati in popraviti v kratkem času.
Da se še pomudimo pri cestnih hišah. Tu gre za znatne objekte, po velikosti in količini in so za njihovo obnovo potrebni večmilijonski zneski. Ni lahka stvar te hiše popraviti in obnoviti, čeprav ob pihih sredstvih. Sicer pa se ni porušila nobena cestarska hiša, kakor to kritični navaja, temveč je podlra preperela streha zaradi izredno visokega snega.

tično ocenjuje dosedanje pot delovnih zadrug. Pretežni del številke pa obravnava strokovna kmetijska vprašanja. Med temi članki je nedvomno najzanimivejši članek Gvida Vesela o plejšnem nasadu breskev in hrusk v Leskovcu pri Kriškem. List je okusno opremljen in ima štiri strani slikovne priloge. Izhajal bo dvakrat mesečno, tako da bo lahko obravnav-

Ustanovljena je brigada študentov gradbenikov za gradnjo hidrocentrale Jablanica
Ze pred 7. uro so se v soboto na zbornem mestu pričeli zbirati brigadirji za prvi zbor in pregled brigade fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Studentje so sprejeli predlog da naj bi dobila brigada imena Političnobra CK KPS tov. Staneta Kavčiča. Pod istim imenom so gradbeniki že v Novem Beogradu častno zastopali svojo fakulteto, za kar so dobili priznanje Red dela II. stopnje. Končno se izvolili še štab brigade. Za komandanta je bil izbran tov. Paljič, ki je pojasnil še nekaj podrobnosti glede brigade in predlagal razporeditev čet. Nato smo izvili komandirje in namestnike čet. Tovaris Rokar je prečital poziv štaba vsem, ki se še niso prijavili. Zbor brigade je ostro obsodil tiste posameznike, ki se niso odzvali, pa nima opravilnih vzrokov za to. Za študenta, ki redno dela, en mesec v brigadi ne more predstavljati bistvene motnje v študiju. Študentske organizacije bodo zale tudi iskali iz svojih vrst in če bo potrebno tudi iz visokih št. tiste, ki škodujejo ugledu organizacije, se vedno izmikajo vsakemu delu za skupnost ter se s svojo omahljivo postavljajo v vrsto na njihovih sovražnikov. Zbor je tudi sklenil, da tisti, ki so iz zdravstvenih razlogov oproščeni delovne akcije, sodelujejo pri urejanju skript ter se v ta namen po letnikih povežejo.

Otrok, ki se je igral z vžgalicami, povzročil požar
Včeraj zgodaj popoldne je izbruhnil ogenj v gospodarskem postopju stanovanjske hiše na Izanski cesti v Ljubljani, ki je last Ane Felber. Mali Tomček Kmetelj se je igral z vžgalicami in je po neopretnosti odvrnil gorčo v slamo, ki se je takoj vnela. Poslopje je pogorelo do tal, v njem pa tudi kurjava neistih strank ter male živali, kakor koze, ovce, zajci in druge. Škodo cenijo na 200.000 din. Biljžno stanovanjsko hišo, ki se je že začela vmenati, so gasilci, ki so takoj prhiteli na kraj nesreče, uspeli obvarovati.

»DOL. TOPLIČE« V Dol. Toplicah je leta v nedeljo 1. junij prvi pregled krompirišč zaradi kolodarskega hrošča. Pri pregledu niso našli nobenega hrošča niti ličinke, kar pa ne sme biti vzrok, da bi s predelovanjem krompirišč prenehali.

Teran »Vana Cankarja«, I. Rajona v Ljubljani urejuje v nekdanjem nuskem vrtu otroško igrišče. Pri pripravah pomagajo tudi pionirji

Tudi Brežice bodo uredili

Mesto Brežice ima nad 1800 prebivalcev, ki stanujejo v nad 30 ulicah in cestah mesta in predmestja. Dosedanja razdelitev ni bila po ulicah in cestah, temveč so se vrstile hišne številke tekoče, zaradi česar je bila orientacija za tujca skoraj nemogoča, ker so bile iste številke v mestu in predmestju.
Te dni nameščajo nove hišne številke in ulične table v 32 mestnih cestah, ulicah in trgih. Nove table in hišne številke so lično izdelane v emajlu in rdeče-beli barvi. Imena cest, ulic in trgov so vzeta po slavilih in zaslužnih možeh in smo tako dobili Tilov trg, Kardeljev trg, Prešernovo, Zupančičevo in dr. Razlagovo cestov. V počastitev spomina na velike borbe slovensko-hrvatskih puntarjev pri Brežicah imamo Ulico Stare pravde, Ulice Gregorča in Matije Gupca, pred železniški postaji se imenuje Cesta bratov Milavcev, ki so kot zavetni mladinci dali svoja življenja za svobodo. Z imeovanjem ulic in cest

bo dokončno odpravljeno iskanje hiš in negodovanje in bo to velika pridobitev turističnega mesta Brežice, ki so važno gospodarsko in kulturno središče spodnje Posavja.
Kot naslednja naloga ureditve je predvidena namestitev reklamnih in razglašnih desk v mestu. Dosedanje reklamnne deske so v glavnem doslužile, uradno oglašje so pa premajhane. Kakor smo zvedeli, bodo namestili nad 10 velikih lepih desk za plakativne prijavitelj plakatoov po zidovih in plotovih. Dvije plakativne prijaviteljne deske po zidovih in plotovih je povzročalo veliko gospodarsko škodo in kvarilo videz in lepoto mesta.
Napovedali so tudi ostro borbo slinevno prahu, ki se dviga za skoraj meso dirkačnimi avtomobili. Na željo občinstva smo nedeljske katerimi bodo morali prometni organi strogo kaznovati vse kršilce cestnih predpisov. Nadalje bodo ceste po potrebi škropili,

endar prevladuje splošno mnenje, da bi ceste polile s kakšno emulzijo, ki bi za dlje časa preprečila prašenje. Resno se pripravljajo na dokončno ureditev cest in na asfaltiranje glavne ceste od mesta do kolodvora. — ek.

Združenje rezervnih oficirjev v Trbovljah je odprlo svoj klub

V soboto, dne 31. maja je bila v rudniški restavraciji v Trbovljah otvoritev kluba rezervnih oficirjev. V klubu so lepo uredeni prostori ter vojaško-strokovna, znanstvena in belestručna knjižnica. Večina rezervnih oficirjev na področju mestne občine Trbovlje je že vstopila v združenje, ki je imelo pretekli teden tudi zanimivo predavanje, na katerem je vsak od navzočih rezervnih oficirjev dobil nalogo, katero mora izvršiti pisмено. Razen tega bo imel združenje dne 5. julija izlet na Kum, ki bo povezan z vojaško nalogo. S. S.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Petek 6. junija: Milutin, Norbert.
Sobota 7. junija: Zorica, Bogomil, Robert.

SPOMINSKI DNEVI
6. VI. 1696. — Rojen francoski dramatik Pierre Corneille.
6. VI. 1942. — Notranjski odred je miniral železniško progo pri Velikih Laščah.
6. VI. 1942. — Odprta je izkrcavarnja njem dolgo pričakovana druga fronta v Normandiji.

Sobota 7. junija ob 20: Tauter-Novy: »Moja in živali« (zaključena predstava samo za vabljenje).
Nedelja 8. junija ob 10:30: Tauter-Novy: »Moja in živali«. Izven.
Na željo občinstva smo nedeljske predstave prestavili na dopoldanski čas. — Tako bo v nedeljo predstava »Moja in živali« ob 10.30 dopoldne. Nastop Medveda, Volka, Lisice in Zajčka ob mali Moji bo vaši deci prijetno razvedrilo.
Prodaja vstopnic v soboto ob 11 do 12.30 pri blagajni Mestnega gledališča v Gledališki pasaji.

KONCERTI

Uroš Prevoršek dirigira drevi simfonični koncert s solistom Marjanom Lipovškom. — Spored: Brahms 2. simfonija; Franck Simfonične variacije za klavir in orkester; Liszt: Preludiji.
Zadnja številka »Koncertnega lista« (96 strani) je v prodaji po 30 dinarjev.
V soboto ob 20.30 v Unioion koncert avstrijskih in koroskih pesmi. Pojejo zbori iz Borovlj in pesna seljencev iz št. Jakoba v Rožu. — Vstopnice po 40, 30 in 20 din. V koncertni poslovalnici od 10 do 13, v soboto tudi 1 uro pred koncertom v Unioion.
Tamburaši univerze Duquesne (ZDA), sinovi jugoslovanskih izseljencev, nastopijo v torek 10. junija v Mestnem gledališču. — Vstopnice v koncertni poslovalnici.

UMRLI

Dotrpel je naš ljubljni, nepoznani brat JOZE BRICEJLJ, Pogreb bo v petek ob 15.30 iz Andrejeve mrliške veže, Zalujoči: brat Miloš, sestra Marija por. Purc, Pavla por. Ocvirk, ter družina. Colnar, v Iskem Vintgarju se je poneseval DZENKO REICHMAN, Pokopan bo v Celju v soboto, 7. junija ob 17.30. Zalujoči.
Sporočam vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sinovcem, da je dne 5. junija umrl moj ljubljni moj VIKTOR KOVAČ, upok. učitelj. — Pogreb dragoga pokojnika bo v soboto, 7. junija ob 16 na pokopališču v Smartnem pri Litiji. — Zalujoča žena Marija Kovač. — 3574-A
Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo, da je umrla naša draga žena in mama MARIJA DIMIC rod. COLNAR, Pogreb bo v soboto, 7. junija ob 14.30 izred hiše žalosni Rožna dolina, Cesta II. št. 4. Do pogreba leži na Zalah v kapeli sv. Marje. — Zalujoči mož Juri, hčerke: Ana, Franciška por. Desinger, Valentina por. Ocvirk, ter družina: Colnar, Dimic, Dobraj, Aleš in Zgajnar.

PREDAVANJA

Slovensko zdravniško društvo vabi na predavanje prof. dr. Božidarja Lavriča: »Cranio — cerebralne poškodbe«. Predavanje bo v petek 6. junija 1952 ob 20. uri v predavalnici interne klinike.
Danešnji 20. bo v siskajski dvorani Gospodarskega sveta predaval tov. Potočnik Drago o »Uvoznio-izvoznio banki v Washingtonu«. — Vabi odbor Društva ekonomistov.

MALI OGLASI

MOTOR »Skoda A« za osebnio avto prodam. Naslov v oglašnem oddelku. — 7459-4
PROJEKTANTE, mlajšega arhitekta, tehnika in tehnika — statika sprejemno v zaposlitve. Ponudbe na naslov: »Slovenija projekt« Ljubljana, Cankarjeva 1. 7454-1
PRODRAM dva hidrojezna parna kolesa za centralno kurjavo znamke »Strebel« (italijanski izdelek) po 7 oziroma 8 členov, ogrevna površina enega kotla 20 kvadratnih metrov. Hotel Palace — Portorož. — 7451-4
ELEKTROMOTOR zamenjati za motorno kolo. Naslov v oglašnem oddelku. — 7457-5
UNIVERZALNI APARAT za merjenje radio žarnic, adapter, amper, volt, ohm, table, navodila znamke Ekko-omerek Leipzig in vrtilni stroj 20 mm rotčni pogon, register, blagajno — električno, znamke »Cec« ugodno prodam. Naslov v oglašnem oddelku. — 7454-4
GOSPODINSKA POMOČNICA — poštna, čista, šiša, sušilo. Naslov v oglašnem oddelku. — 7441-1
PREKLIČUJEM krčen svojega otroka, ki je bil krščen brez mojega dovoljenja. Tolar Franc, Pertovč — Skofja Loka. — 7442-11
OTROŠKO KOLO do 10 let prodam. Naslov v oglašnem oddelku. — 7446-4
POZNANA TOVARIŠICA naj takoj vrne v sredo vžeto denarnico z vsebino pri blagajni restavracije v MLO. — 7500-10
UGODNO PRODAM moderno avtomobilno spalnico s krasnimi presnicami, trepetno otomano in lepo kuhinjsko omaro. Gradsko številka 8a-III. — 7458-4
MOTORISTI POZORI! Prodaja se popolnoma, nova prikolica. Oglej vsak delavnik od 15. do 18. ure. Stari trg 8. — 7470-4
KUPIMO menjalnik ali samo 1. in 2. brzino obroč 16 col armatura s števecem vse za Stayer 200 ali 100. Plačamo v gotovini. Avtošver 25, Ljubljana, Prešernova cesta 25, telefon 39-50. — 7457-5
PRODAM kuhinjsko opravo, kamna, žensko kolo in mlinska kamna 80 centimetrov. Zmrzljakar, Kozeze 7 p. Vodice. — 7456-4
PROGLAŠAM za neveljavno sindikalno izkaznico št. 15535 na ime Velepič Franc, pomočni delavec, Podgorica 8 p. Črnuče. — 7449-11
MOTORNO KOLO DKW 98 prodam. Galsuovo nabrežje 27. — 7459-10
DNE 5. JUNIJA ob 10 dopoldne je bil izgubljen zavitek sitastih mrež od Dravelj milo šole do glavne ceste do postaje LM na Celovški cesti. Poštenega najdite, plašite prosim, da odda zavitelec za nagrado v oglaš. odd. 7458-10
KDOR JE NAŠEL URO 3. junija naj jo odda v upravi Študentskega doma pod Rožnikom. Dobi nagrado. — 7448-10
VULKANIZACIJA, Ljubljana. Zalujoča cesta 20 popravila avtomobilne vseh dimenzij, kolesne plašče in razne gumijaste predmete. — 7308-8

NAŠA VAS
LIST SLOVENSKEGA KMETIJSKEGA ZADRUŽNIŠTVA

članke svoje misli o novem enotnem kmetijskem združništvu. Vprašanja reorganizacije kmečkega delovnega združništva se dotika tudi Zivko Bernot, ki v posebnem članku kri-

val tekoča vprašanja naše vasi. Ker je cena lista nizka, si ga bo lahko vsak naročil. Vsem kmetovalcem in drugim, ki se zanimajo za problematiko naše vasi, list »Naša vas« toplo priporočamo!

CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA
V petek, 6. junija ob 20 v dvorani Doma sindikatov, Miklošičeva cesta, sedmo predavanje v okviru tečaja — »Vzgoja naših otrok«. Predaval bo profesor Gustav Silih: »DAJENJVI RAZVOJ IN VZGOJA PUBERTETNIKA«. Nadaljnji razpored predavanj bo objavljen v dnevnem časopisu.

„FOLKLOR“ v kulturno umetniških društvih

Zanimanje za folklor v slovenski kulturi stalno raste in je postalo v nekem smislu že tradicionalno. Zlasti je razveljavljeno, da je gojitev ljudskega izraza izredno živa pri pomembnem delu naše mladine. Vedno več je prireditev, ki imajo namen prikazati folklor. Vendar na vidno, da povzroča način podajanja in izbor predvajanega vedno večji odpor pro-

nike in splošne kulturne vidike našega časa. To pomeni, nimamo vsi enakega interesa pri spoznavanju posameznih folklornih pojavov. V ljudstvu živijo folklorne oblike, ki so odraz življenjskega optimizma, bopnosti in stremjenja po narobnosti, pa tudi marsikaj, kar je odraz zaostlosti in zakoreninjenih predsodkov. Folkloristična znanost preučuje vse folklorne pojave v celoti in jih razčlenjuje tako, da moremo videti, kaj je v ljudskem izrazu pospeševalo in kaj je zaviralo napredek. Zato bomo pri spoznavanju in prikazovanju folklorne najširšemu krogu delovnih ljudi izbirali predvsem tisto, kar ima za splošne kulturne potrebe sodoben napreden ideološki in estetski pomen ter idejno globino.

V organizaciji prikazovanja naše folklorne in na prireditvah naših prosvetnih društev ter kulturnih ustanov često opazimo nejasnosti glede zgorajših vidikov. Značilni so zanje različni pogledi na folklor, nihanje med znanstvenimi in umetniškimi kriteriji ter ideološko omahovanje pri izvedbi zamisljivosti. Vse to je bilo mogoče opaziti tudi pri dveh pomembnih prireditvah naše mladine v zadnjem času.

Ob nastopu strokovne folklorne skupine, ki je 14. marca 1952 dala večer slovenskih ljudskih plesov, lahko pokažemo na razne probleme naše plesne kulture. Čeprav obstaja pri nas večje število raznih plesnih skupin, pa je vendarle imenovana skupina imela največ podpore, tako da je mogla uspešneje napredovati in bolj

nastalo zaradi nihanja med stidke različnih priredb plesov in realističnih prizori, ki bi naj podali smisel plesa. Če naj strokovno delo skupine motrimo s stališča folkloristike, ni lahko našli še veliko več pripomb: kako je za dokumentacijo koreografije na napoved „Sua z lubco na jarmak hodiva...“, ali način izvedbe „Pisni od sonca...“, dalje vnašanje koreografskih prvin iz sosednjih republik v belokranjske ples (Lazarevo kolo, Vinško kolo itd.), mešanje nazvočnih in gibnih prvin samarjanov in prižrtovanja je bilo potrebno za to delo pri nastopajočih in pri vodstvu. Kaj je vse to, kar nas je tako radostno vse povezovalo v skupnost? To je bil ples naše mladine, ki ga je podala po spoznanju domačih ljudskih prvin in ga po svojih doživljajih oblikovala.

Poglejmo na vse to preprosto in iskreno! Opustimo vse visoke fraze o strokovnosti, o znanosti, o prečiščevanju itd. To pač ni več pripomba folkloru. Folklor živi v ljudstvu kot njegov izraz v določenem okolju in ob določenem času brez dodatkov raznih strokovnjakov. Vsako podajanje folklorne v ljudskih plesih, pesmih itd. brez ljudi s terena in na umetnem prizorišču je bolj ali manj prijemna stilizacija. Le tako je mogoče opraviti enak sestav godbe, za Gorenjce, Korošce in Prekmurce, ali celo igranje — za not! Gotovo pa je neprimer- na stilizacija koroških in gorenjskih večglasnih pesmi (Pojam in rute, Zaplečarska itd.) v skromni monodiji solistke s harmoniko.

Kako naj si razložimo vse to? Ali morebiti s težnjo po prečiščanju naše folklorne? — Ze v prejšnjem stoletju so zapisovalci ljudskih pesmi in plesov avtogotivili, da je ljudstvo marsikaj izmaličilo, zato so poizkušali zapise „popravljavati“ in vizboljati. Danes že vemo, da s tem vnašali v ljudsko tvorbo le svoje moralne in estetske nazore. Podobno so delali v naši sosesini zlasti Nemci in „znanstveno“ predelovali našo folkloro za svoje imperialistične cilje. Kakšne namene pa naj ima pri tem početju naš sodobnik? — Ustvarjajoč umetnik, uporabljač prvine ljudskega izročila za svojo tvornost, seveda preoblikuje ljudsko tvorbo v skladu s svojim stilnim mišljenjem. Toda to ni več izvorna folklor in tudi ni znanost! To so umetne, stilizirane stvaritve od preprostih priredb (n. pr. harmonizacij, koreografij) do velikih umetnin. Takaj je pot tvorca naše kulture na osnovi naših ljudskih prvin. To je niovka prečiščevanje, to je nova umetna tvornost. O tem je pač končno že potrebna jasnost pojmovanj, sicer mora zaiti naš „folklorizem“ v diletantizem, ki često marsikaj še straši.

Po vsem tem taka strokovna folklorna skupina ne more biti znanstveno eksperimentalno sredstvo za preučevanje folklorne, kvečjemu plesa sploh (pa o tem naj sodijo koreografi). Folkloristika mora študirati ljudski ples le na terenu, kajti prave folklorne skupine živijo le na

našem podeželju. V mestih in drugod pa podajajo priredbe ljudskih plesov le plesalci-strokovnjaki ali ljudsko-prosvetni plesalci (torej ljudsko-prosvetne plesne skupine).

Pa oadmislimo si vso to „kritiko“. Spomnimo se na lep večer, ki nam ga je dala naša mladina s prikazom slovenskih ljudskih plesov. Pomislimo na pravilno spoznanje naše mlade generacije o globokem etičnem in estetskem pomenu našega rodnega plesa, ki ga je naše ljudstvo oblikovalo skozi stoletja. Zavedajmo se, koliko truda in požrtvovanja je bilo potrebno za to delo pri nastopajočih in pri vodstvu. Kaj je vse to, kar nas je tako radostno vse povezovalo v skupnost? To je bil ples naše mladine, ki ga je podala po spoznanju domačih ljudskih prvin in ga po svojih doživljajih oblikovala.

Poglejmo na vse to preprosto in iskreno! Opustimo vse visoke fraze o strokovnosti, o znanosti, o prečiščevanju itd. To pač ni več pripomba folkloru. Folklor živi v ljudstvu kot njegov izraz v določenem okolju in ob določenem času brez dodatkov raznih strokovnjakov. Vsako podajanje folklorne v ljudskih plesih, pesmih itd. brez ljudi s terena in na umetnem prizorišču je bolj ali manj prijemna stilizacija. Le tako je mogoče opraviti enak sestav godbe, za Gorenjce, Korošce in Prekmurce, ali celo igranje — za not! Gotovo pa je neprimer- na stilizacija koroških in gorenjskih večglasnih pesmi (Pojam in rute, Zaplečarska itd.) v skromni monodiji solistke s harmoniko.

Kako naj si razložimo vse to? Ali morebiti s težnjo po prečiščanju naše folklorne? — Ze v prejšnjem stoletju so zapisovalci ljudskih pesmi in plesov avtogotivili, da je ljudstvo marsikaj izmaličilo, zato so poizkušali zapise „popravljavati“ in vizboljati. Danes že vemo, da s tem vnašali v ljudsko tvorbo le svoje moralne in estetske nazore. Podobno so delali v naši sosesini zlasti Nemci in „znanstveno“ predelovali našo folkloro za svoje imperialistične cilje. Kakšne namene pa naj ima pri tem početju naš sodobnik? — Ustvarjajoč umetnik, uporabljač prvine ljudskega izročila za svojo tvornost, seveda preoblikuje ljudsko tvorbo v skladu s svojim stilnim mišljenjem. Toda to ni več izvorna folklor in tudi ni znanost! To so umetne, stilizirane stvaritve od preprostih priredb (n. pr. harmonizacij, koreografij) do velikih umetnin. Takaj je pot tvorca naše kulture na osnovi naših ljudskih prvin. To je niovka prečiščevanje, to je nova umetna tvornost. O tem je pač končno že potrebna jasnost pojmovanj, sicer mora zaiti naš „folklorizem“ v diletantizem, ki često marsikaj še straši.

Po vsem tem taka strokovna folklorna skupina ne more biti znanstveno eksperimentalno sredstvo za preučevanje folklorne, kvečjemu plesa sploh (pa o tem naj sodijo koreografi). Folkloristika mora študirati ljudski ples le na terenu, kajti prave folklorne skupine živijo le na

našem podeželju. V mestih in drugod pa podajajo priredbe ljudskih plesov le plesalci-strokovnjaki ali ljudsko-prosvetni plesalci (torej ljudsko-prosvetne plesne skupine).

Pa oadmislimo si vso to „kritiko“. Spomnimo se na lep večer, ki nam ga je dala naša mladina s prikazom slovenskih ljudskih plesov. Pomislimo na pravilno spoznanje naše mlade generacije o globokem etičnem in estetskem pomenu našega rodnega plesa, ki ga je naše ljudstvo oblikovalo skozi stoletja. Zavedajmo se, koliko truda in požrtvovanja je bilo potrebno za to delo pri nastopajočih in pri vodstvu. Kaj je vse to, kar nas je tako radostno vse povezovalo v skupnost? To je bil ples naše mladine, ki ga je podala po spoznanju domačih ljudskih prvin in ga po svojih doživljajih oblikovala.

ti kot neprimerno za sodobno ideološko orientacijo naše mladine. To velja zlasti za priredbe dolenskih ženitovanskih pesmi. Tomčeve priredbe so sicer napisane z rutiniranim obvladanjem strukture večglasja in zvočnosti vokalnega stavka, toda v svojem izrazu niso izkoristile značilnosti ljudskega večglasja dolenskega nazvočja. V blagolajnih harmonijah je bilo čuti maniro in tradicijo romantične barovitosti, ki se je odražala zlasti pri podčrtavanju nabožnih mest teksta, kar gotovo ni bilo v intenciji zborovodje in pevecu. Torej ni važno samo izbor, temveč tudi obdelava pesmi. To ni zgolj znanstveno delo. V prireditvi se odraža stil, to je muzikalnost in v njej nazor tvorca. To je bilo deloma čuti tudi v ostalih prireditvah, pa čeprav ne tako izrazito.

Kakor moramo torej pohvaliti stremljenje pevskega zbora, ki hoče podati ljudsko bogostvo v čim boljših prireditvah ljudskih pesmi in plesov, tako moramo ugotoviti, da je v tem delu marsikaj, kar odvrača poslušalce. Vzroke za to je pač treba iskati v mešanju različnih vidikov znanosti in umetnosti v področju folklorne. Naša folkloristika je že marsikaj razjasnila in potrebno je seznanjati se z njenimi izsledki, če želimo, da bodo naša kulturna stremjenja napredna.

Ko izrekaмо kritiko o folkloriziranju ob delu dveh kulturno umetniških skupin, je potrebno ponovno naglasiti, kako načeloma pravilno je njihovo spoznanje, da mora naša napredna kultura zajemati v ljudskem izraznem bogastvu. Vendar je za njih delo potrebno razčiščenje in prečiščanje raznih pojmov, ki jasno razmejujejo razne vidike umetnosti in znanstvene poglede na ljudsko ustvarjalnost. Ljudsko življenje, ki ga spoznavamo po raznih folklornih pojavih, ne pozna kriterijev znanstvene in umetniške stilizacije, ki pripadajo povsem drugačni kulturni kvaliteti. Potrebno je torej spoznavati pravilne odnose in razlike med ljudsko tvornostjo v folklorji in pa stilizirano umetno ustvarjalnostjo. Le s poglabljanjem vseh teh vidikov se bo moglo naše kulturno-prosvetno delo dvigniti na višjo razvojno stopnjo. Pri tem je treba naši mladini nuditi vsestransko strokovno pomoč. Vse tiste ustanove in strokovnjake, ki trenutno vodijo glasbeno in plesno kulturo naše mladine, pa se morajo vtrajno boriti za napredne nazore in nova dogranja.

Gregorič : Krim 4:2 (2:1)
Kvalifikacijska tekma za vstop v slovensko ligo med Gregoričem z Jesenic in Krimom iz Ljubljane, ki je bila večera pred 1000 gledalci na Jesenicah, se je končala z zmago domačega moštva, ki je pokazalo lepo igranje in bežljivo služben uspeh.

Prvenstvo univerze v nogometu je osvojilo moštvo Metalurgov, ki je dobilo zadnjo tekmo z Gradbeniki 3:0 p. I. Prijateljska tekma med obema nesprotnikom se je končala z zmago Metalurgov 4:1. V borbi za drugo in tretje mesto so Juristi premagali Agromone 6:0 (5:0). Končni vrstni red: Metalurgji 5 točk, Juristi 4, Agromoni 2, Gradbeniki 1 točka.

Tradicionalno klubsko prvenstvo v tenisu se začne danes ob 15 na Igrišču SD Ljubljana pod Ceklomovim gradom. Finalne tekme bodo v nedeljo dopoldne, Vabljeni!

Pionirji Gorenjske tekmujejo v šahu
V nedeljo 1. junija je bilo odigrano v Kranju pionirsko moštveno brzpotekno prvenstvo za Gorenjsko. Prireditelj, ki je bil v okviru Gorenjskega festivala, so obiskali številni ljubitelji šaha in mladine, med njimi tudi književnik Etlbin Kristjan, ki je imel na pionirje prisrčen pogovor, ministrar Tovišar in člani CK KPS tov. Svetina, Greif, Perusek in Tomo Brejc.

Zmagovalni moštvi pionirjev dekse vzgajališča in II. gimnazije iz Kranja sta prejele lepi praktični darila, ter osvojili za eno leto prehodni pokal. Odslej bo to vsakoletna prireditev, in sicer na prvo nedeljo po Tloovem rojstnem dnevu ter se bo imenovala Tloov turirski pokal.
Vrstni red letošnjega tekmovanja je naslednji:

Stabi so jo ucvirnali v dolino in jo odkurili proti Laškemu.
PODNEVI V LASKEM IN SMARJETI
Zupan v Laškem je kruto preganjal in pomagal uničevati Slovence. In zato smo sklenili, da ga je treba spraviti s poti. Sesti maj smo določili, ko bova s Stajercem odnesla pekleni stroj v Laško in ga v Bürgerhavzu postavila županu.
Pri Materi sva se preoblekla v civilne obleke, vtaknila v žep po dve pištoli, bombo in pekleni strojek in v lepem spomladanskem dnevu mahal proti Laškemu. Na poljih sva srečala mnogo kmetov, ki so obdelovali zemljo za pomladansko setev.
V Bukovici sva se nekemu kmetu predstavila za trgovska potnika tovarne sivalnih strojev Singer. Zena se je v razgovoru z nama pritoževala nad županom v Laškem, dejala pa je, da ni nič boljši župan v Rimskih Toplicah. Tudi v Kuretni so vaščani tarnali, češ da je laški zupan prava zverina. Vse to nam je potrejevalo, da je najin povdignj nujno potreben in da se bo večina ljudi odahnila, ko ne bo več sedajni župan paševal v Laškem.
Tako sva prišla do Smihela, odkoder sva krenila proti železniški postaji v Laškem. V trafiki pred mostom sva kupila cigarete ter se razmajejala in do-
bre volje podala mimo nemškega strazarja čez most v mesto.
Nemški strazar se ni zmenil za naju, ker je prav takrat ogovarjal neko žensko. Stari naju je pa strazar na nasprotni strani mosta sumljivo opazoval in nama šel nasproti. Ze sva mislila, da bova morala uporabiti pištolo, ko se je nenadoma obrnil in odšel v strazarnico. Verjetno ga je premitilo, ko je slišal, da sva govorila nemško.
Zaradi varnosti je Stajerc, ki je dobro poznal Laško, šel nekaj korakov pred menoj. Med potjo sva srečala nekaj nemških policistov in žandarjev, kar pa naju ni motilo.
Toda smola vseh smol je hotela, da je bil med njimi tudi neki Slovenec, ki je bil že v stari Jugoslaviji žandar v Trbovljah, sedaj pa je bil v službi pri Nemcih. Ta žandar je dobro poznal Stajercar in ko ga je zagledal, se mu je takoj zdelo sumljivo in je hitel javit na žandarmarijo.
Stajerc me je z migom roke opozoril na nevarnost. Bil sem še bolj previden in začela sva hitreje hoditi. Opazil sem, da so nemški vojaki začeli tekat in hiteti proti svoji postojanki. Kazalo je, da se nekaj pripravja.
Stajerc je zavil na desno in hotel vstopiti v županstvo (Bürgerhaus), ko so naju obkolili Nemci ter zakricali:

Kotluškova izpolnila olimpijsko normo

Atletični ljubljanskega Odreda so pretekli ponedeljek gostovali v Celovcu, kjer so se pomerili v dvoboju s tekmovalci KAC. Zmagali so Ljubljanci v razmerju 51:33. Navzlic precejšnji vrtočini so bili doseženi nekateri dobri rezultati.
Dobro sta se uveljavila brata Mullerja. Bogdan je vrigel krogo 14.48 m, vendar je bila teška 5.37 m, vendar je bil teška 4.94 m. Pred tekmovalcem je vrigel disk nad 49 m dalec.

Pionirji so dobri atleti
Preteklo nedelje je bila v Poljanah za druga atletska prireditve pionirjev. Udeležba zunanjih zavodov ni bila zadovoljiva, pač pa so pohvale vredni rezultati tekmovalcev, med katerimi so se najuspešneje uveljavili domačini. V posameznih disciplinah so zmagali: med pionirkami na 50 m Krašna 8.1, med pionirji pa Kodrič 7.2, v skoku v višino med pionirkami Drežina 1.25, med pionirji Kodrič in Drežina 1.43, v metu krogle med pionirkami Praternemer 9.05, med pionirji Kodrič 10.85, v metu kopja med pionirji Tancer 31.50, v skoku v daljino med pionirkami Krašna 4.94 in med pionirji Kodrič 4.45. M. K.

Plavalci Sobote se pripravljajo

Den za den srečujemo na kopališču v večih vrsto plavalcev, ki izpopolnjujejo svoje znanje. Poleg državnih reprezentantov, ki so se pripravljali za olimpijske igre, in plavalcev ljubljanskih plavalnih društev trenirajo v večkem bazenu tudi tekmovalci iz drugih krajev Slovenije. Djajki in študenti, člani plavalne sekcije društva Partizan iz Murske Sobote, prihajajo redno vsak dan na treniranje in si pod vodstvom Miki Musterja utrjuje svoje znanje. Če pred dnevi so se ljubljanski plavalci preselili v plavalni stadion „Kolezija“, kjer se pripravljajo za bližnja tekmovanja.

Plirija se kot vodilni slovenski plavalni klub zaveda svoje vloge. Sprejela je vrsto važnih sklepov za delo v nastopajoči sezoni, ki pa bi ostali brez pomena, če z njimi ne bi seznanila vsega svojega aktivnega članstva. V ta namen je sklican za nedeljo 8. t. m. ob 10 uri na Koleziji strogo obvezen sestanek vseh aktivnih članov, plavalcev, waterpolistov in skakalcev. Posebej so vabljeni na sestanek tudi njihovi roditelji, ki naj bi se seznanili z delom kluba in v zgoljo svojih otrok v njem. Istočasno bo tudi vpis novih članov starostne dobe 10 do 14 let.

PRVENSTVO HRVATSKE V NOGOMETU Šest klubov v borbi za prvaka

Prvih sedem klubov v borbi za prvaka hrvatske nogometne lige. Republiška nogometna prvenstva v podvezah so ponekod že korčana. Najnaprednejša tekmovanja so vsakekora na Hrvaškem, kjer je obsežno področje razdeljeno v 5 podvez. Prvaki hrvatskih podvez Kvarner (Reka), Sibenik, Proleter (Osijek), Metalac (Zagreb) ter Tekstilac in Slavija-Karlovac (zagrebško okrožje)

Slavija (Karlovac) : Kvarner 2:3 (0:2). Metalac : Proleter (Osijek) 0:2 (0:1). Metalac : Tekstilac (Varaždin) 7:1 (3:1). Povratne tekme bodo v nedeljo na igriščih drugoligovanenih moštvev.

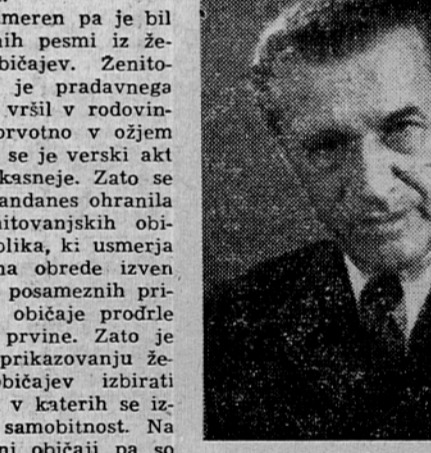
Kegljači Ljubljane premagali Kranjane
V sredo 4. junija je bil na kegljišču Inteksa v Kranju dvojni kegljski reprezentančni Ljubljane in Kranja. Zmagali so boljši Ljubljanci. Rezultati so glede na slab keglje in veliko vročino dobri. Tekmovali so v disciplini 6krat 200 hujave mešano z naslednjimi rezultati:
Ljubljana
Tiller 802, Likovnik 743, Burger 759, Seferin 747, Mikar 802, Smoljanovič 776. — Skupaj 4628, povprečje 771.5.
Kranj
Debeljak 742, Valenter 729, Martelanc 740, Amrožič 735, Kavčič 771, Starc 823. — Skupaj 4540, povprečje 756.6.

Dvojni je bil v okviru prireditve Gorenjskega festivala. V soboto gostujejo v Kranju igralci Železničarja, v nedeljo pa moštvo Krima iz Ljubljane.

Prvenstvo univerze v nogometu je osvojilo moštvo Metalurgov, ki je dobilo zadnjo tekmo z Gradbeniki 3:0 p. I. Prijateljska tekma med obema nesprotnikom se je končala z zmago Metalurgov 4:1. V borbi za drugo in tretje mesto so Juristi premagali Agromone 6:0 (5:0). Končni vrstni red: Metalurgji 5 točk, Juristi 4, Agromoni 2, Gradbeniki 1 točka.

Tradicionalno klubsko prvenstvo v tenisu se začne danes ob 15 na Igrišču SD Ljubljana pod Ceklomovim gradom. Finalne tekme bodo v nedeljo dopoldne, Vabljeni!

Pionirji Gorenjske tekmujejo v šahu
V nedeljo 1. junija je bilo odigrano v Kranju pionirsko moštveno brzpotekno prvenstvo za Gorenjsko. Prireditelj, ki je bil v okviru Gorenjskega festivala, so obiskali številni ljubitelji šaha in mladine, med njimi tudi književnik Etlbin Kristjan, ki je imel na pionirje prisrčen pogovor, ministrar Tovišar in člani CK KPS tov. Svetina, Greif, Perusek in Tomo Brejc.

Slovenski igralec Miro Kopača je prebil večji del svojih let na deskah zunaj ožje domovine.
Bolj kot z gledališkega odra ga pozna tako naše občinstvo po njegovih kreacijah „očka Orlac“ v prvem slovenskem filmu „Na svoji zemlji“. Zdaj se muči Kopača na Stajerskem, kjer snemajo novi film „Gorice“. V njem bo igral vinskičarja Vračka, srednjejo moško vlogo.
V soboto 7. junija pa se bodo naši gledaški občivalci tudi neposredno seznanili z njegovo igrjo. Nastopil bo kot inspektor Goole v Priestlejevji drami, ki je na sporedu Mesnega gledališča.

Vrtovšek Ivana — Mamlca iz Partizanjske vrha, ki je skrbno podpirala partizanjsko vojsko

Jož. Stok - Korotan:

V REVIRJIH JE ZAŽARELO

Popoldne 2. maja, smo imeli v taborišču Spica zbor vseh revirskih partizanov. Spomnim se, da je Janec, komandir Zagorske patrulje takrat raportoval.
»V zboru je dvainpetdeset borcev, dva pa sta na straži...«
Po vojaškem in političnem govoru ter diskusiji, ki je sledila, sem razdelil borce v štiri skupine in prebral Naredbo št. 1, s katero so bili postavljeni na odgovorna mesta naslednji tovarishi:
— Za komandirja Zagorske čete je bil imenovan Janec Borisek-Roman, za njegovega namestnika Polde Goljučur in za starešino čete Marjan Piric-Sašo. Četni operativni sektor je bila Sv. Gora, Zagorje do Cemseniške planine.
— Za komandirja Trboveljske čete je bil postavljen Dobrovič Smočič-Mali, za namestnika Blaž Baloh-Korošec in za starešino Džoni. Operativni sektor čete Sv. Planina, Trbovlje do Mrzlice.
— Za komandirja Hrastniške čete je bil imenovan Mirko Matko-Stajerc, za namestnika Franc Slapnik-Boris in za starešino Drago. Operativni sektor

18 ravnali s policijo in vendar uspeli omogočiti prenos ranjenca čez cesto. Trboveljska in Hrastniška četa sta krenili proti Mrzlici. Med potjo nam je Mali pokazal domačijo Vrhar in pripovedoval tragično zgodbo, ki se je odigrala 6. januarja 1942. leta. Takrat se je zateklo v hišo devet partizanov. Kako je prišlo do izdajstva, še ni pojasnjeno.
Nemci so se zelo sprotno približali bili na hlevu in v njem sprejeli borbo, no megljo, da so se lahko približali, ne da bi jih opazil stražar. Videl jih je šele, ko so bili že pri hiši.
Tedaj so Nemci kot podivjani tigri navali in z ognjem obsuli hišo. Tovariši Zepelj, Urban in Rudi, ki so bili v hiši, so se z odličnim izpadom iz hiše rešili. V pomoč jim je segla tudi meglja. Najprvo so zmetali bombe, potem pa so se poglajni iz hiše in rešili. Ostalih šest tovarisev, ki so bili na hlevu v njem sprejeli borbo, so vsi padli.
Taki dogodki in vrtoglava pjanost Nemcev od takratnih zmag, so opozarjali stajerske partizane na previdnost, da se ni nikdar dobro zadrževati v hišah in sploh, da so postali nezaupljivi ter so bili vedno pripravljani na borbo, s puško v roki in opremo pod zgglavjem.
Malijeva četa je zavila proti Čečam, s Stajercem pa smo proti jutru prišli na Speljco, kjer smo hoteli pre-

čete je bil določen Zidani most, Hrastnik in Laško do Smohorja.
— Za vodnika francosne patrulje je bil postavljen Franc Drolic-Branko. Naloga te patrulje je bila, da iz zbirališča spremlja novice v Kamniško-zasavski odred.
Tak je bil sestav bataljona, če dovolite, da tako imenujem partizansko enoto, ki se je borila v Revirjih.
Proti večeru je vse kazalo, da bo začelo dozevati. Sredi taborišča smo zakurili ogenj, veselo kramljali, nalahno prepevali in si pripovedovali partizanske dogodke. Tudi dovtpin ni manjkalo, ki sta jih sproti luščila posrečeni Bogo in Janec.
Pred mrakom smo ponovno preobvezali ranjenca. V tem sta se vrnila iz Cebinovega Branko in Luka, ki sta naredila primitivno nosilo. Pet borcev je bilo določenih, da so nato odnesli Rajka proti Moravski dolini v bolnišnico. Slovo je bilo žalostno.
Ni minilo pol ure, ko je prispehjal v taborišče terenski kurir Čanček z novico, da pripravljajo Nemci hajko na Sv. Planino. Janezova četa je zato takoj odhitela za tovarishi, ki so nosili ranjenca, da ga zaščiti. Na cesti Zagorje-Trojane so postavili zavarila, se

bre volje podala mimo nemškega strazarja čez most v mesto.
Nemški strazar se ni zmenil za naju, ker je prav takrat ogovarjal neko žensko. Stari naju je pa strazar na nasprotni strani mosta sumljivo opazoval in nama šel nasproti. Ze sva mislila, da bova morala uporabiti pištolo, ko se je nenadoma obrnil in odšel v strazarnico. Verjetno ga je premitilo, ko je slišal, da sva govorila nemško.
Zaradi varnosti je Stajerc, ki je dobro poznal Laško, šel nekaj korakov pred menoj. Med potjo sva srečala nekaj nemških policistov in žandarjev, kar pa naju ni motilo.
Toda smola vseh smol je hotela, da je bil med njimi tudi neki Slovenec, ki je bil že v stari Jugoslaviji žandar v Trbovljah, sedaj pa je bil v službi pri Nemcih. Ta žandar je dobro poznal Stajercar in ko ga je zagledal, se mu je takoj zdelo sumljivo in je hitel javit na žandarmarijo.
Stajerc me je z migom roke opozoril na nevarnost. Bil sem še bolj previden in začela sva hitreje hoditi. Opazil sem, da so nemški vojaki začeli tekat in hiteti proti svoji postojanki. Kazalo je, da se nekaj pripravja.
Stajerc je zavil na desno in hotel vstopiti v županstvo (Bürgerhaus), ko so naju obkolili Nemci ter zakricali: